

799 Ài 台語，愛台語

愛台語，愛台語

Ài Tâi-gí, ài Tâi-gí

咱愛一種語言，

Lán ài tsit tsióng jí-giân,

愛的常在毋但語言本身，

ài --ê tshiâng-tsāi m̄-nā
jí-giân pún-sin,

閣包括透過這個語言傳承的文化寶藏。

koh pau-kuat thau-kuè tsit ê jí-giân
thuân-sing ê bûn-huà pó-tsōng.

翻頭來講，

Huan-thâu lâi kóng,

欲愛咱的文化，

beh ài lán ê bûn-huà,

著愛對愛咱的語言做起；

tiòh ài uì ài lán ê jí-giân
tsò-khí;

就算學語言毋是輕可代，

tō sng òh jí-giân m̄ sī
khin-khó tãi,

嘛著骨力試看覓，

mā tiòh kut-lát tshì-khuànn-māi,

無論你的母語是原住民族語、客語，
或者台語。

bô-lūn lí ê bú-gí sī guân-tsū-bîn
tsók-gí, Kheh-gí, hik-tsiá Tâi-gí.

講著學習語言的動機，

Kóng-tiòh hák-sip jí-giân
ê tōng-ki,

人人無仝，

lâng-lâng bô-kāng,

像有的人會去學韓國話，

tshiūnn ū ê lâng ē khi òh
Hân-kok-uē,

簡單因為望有一工通恰『偶像』講
著話，

kán-tan in-uī bāng ū tsit
kang thang kah 'ōo-siáng'
kóng-tiòh uē,

雖然一世人可能攏無這個機會。

sui-jiân tsit-sì-lâng khó-
lîng lóng bô tsit ê ki-huē.

若討論語言學習的誘因，

Nā thó-lūn jí-giân hák-sip
ê iú-in,

這可能是其中一種，

tse khó-lîng sī kî-tiong
tsit tsióng,

毋過，

m̄-koh,

伊背後規个歸納起來，

i puē-āu kui-ê kui-láp
--khí-lâi,

猶是因為愛。

iáu sī in-uī ài.

無論是愛錢、愛『偶像』、愛智識，
抑是單純愛語言本身。

Bô-lûn sī ài tsînn, ài
'ôo-siáng', ài tî-sik,
iáh-sī tan-sûn ài gí-giân
pún-sin.

像我一直無法度愛英語，
Tshiûnn guá it-tit bô-
huat-tôo ài Ing-gí,

所以相纏數十冬，
sôo-í sio-tînn sòo-tsáp
tang,

到今猶無法度恰伊和平鬥陣。
kàu-tann iáu bô-huat-tôo
kah i hô-pîng tau-tîn.

國中的「國文」老師對我真好，
Kok-tiong ê "kok-bûn" lâu-
su tuì guá tsin hó,

予我發心共本身足爛的中文學予好，
hōo guá huat-sim kā pún-
sin tsio̍k nuā ê Tiong-bûn
òh hōo hó,

這就有愛佇內底。
tse tō ū ài tī lâi-té.

我恰意法文寫出來的氣味，
Guá kah-ì Huat-bûn siá
--tshut-lâi ê khi-bī,

所以學過一兩個月的法文，
sôo-í òh kuè tsit n̄ng kò
guéh ê Huat-bûn,

恰意哲學，
kah-ì tiat-hák,

所以學過一兩個月的德文，
sôo-í òh kuè tsit n̄ng kò
guéh ê Tik-bûn,

但是遮的一時興興的行動，
tân-sī tsia--ê it-sī hìng-
hìng ê hìng-tōng,

上落尾無法度直直擋落去，
siōng lóh-bué bô-huat-tôo
tit-tit tòng --lòh-khì,

畢竟任何一種語言攏有難度，
pit-kìng jīm-hô tsit
tsióng gí-giân lóng ū lân-
tôo,

若你的愛無夠，
nā lí ê ài bô-kàu,

絕對無法度一直擋落去。
tsuát-tuì bô huat-tôo it-
tit tòng --lòh-khì.

大漢才閣學一種新的語言，
Tuā-hàn tsiah koh òh tsit
tsióng sin ê gí-giân,

絕對足辛苦。
tsuát-tuì tsio̍k sin-khóo.

所以我完全會使體諒遐的最後猶是
放棄台語的少年人，
Sôo-í guá uân-tsuân ē-sái thé-
liōng hia--ê tsuè-āu iáu sī
hòng-khì Tâi-gí ê siàu-liân-
lâng,

因為我家己的語言天份就足弱，
in-uī guá ka-kī ê gí-giân
thian-hūn tō tsiok jiòk,

經歷過濟濟相 siâng 的經驗。
king-lik-kuè tsē-tsē sio-
siâng ê king-giām.

就算有金錢或者工課的誘因，
Tō sng ū kim-tsînn hîk-
tsiá kang-khuè ê iú-in,

嘛無保證你有法度共一種語言學起
來，
mā bô pó-tsing lí ū huat-
tōo kā tsit tsióng gí-giân
òh --khí-lâi,

學語言本來就誠艱難，
òh gí-giân pún-lâi tō
tsiānn kan-lân,

終其尾你猶是著愛對這個語言有愛。
tsiong-kî-bué lí iáu sī
tiòh ài tuì tsit ê gí-giân
ū ài.

所以，
Sóo-í,

真濟爸母佇囡仔細漢的時毋肯教 in
母語，
tsin tsē pē-bú tī gín-á
sè-hàn ê sī m̄ khing kà in
bú-gí,

其實是足殘忍的行為，
kî-sit sī tsiok tsân-jím ê
hîng-uī,

有一工當 in 想欲共攬牢咧的時，
ū tsit kang tng in siūnn-
beh kā lám-tiâu --leh ê
sī,

煞著愛千辛萬苦走揣。
suah tiòh ài tshian-sin-
bân-khóo tsáu-tshuē.

一種語言有路用無路用，
Tsit tsióng gí-giân ū-lōo-
īng bô-lōo-īng,

袂使遐爾看短無看長，
bē-sái hiah-nī khuànn té
bô khuànn tng,

真濟這馬足興的語言，
tsin tsē tsit-má tsiok
hing ê gí-giân,

以前嘛捌經歷過烏焦瘦的階段。
í-tsing mā bat king-lik-
kuè oo-ta-sán ê kai-tuānn.

中世紀的英語是庄跤無智識的人咧
講的話，
Tiong-sè-kí ê Ing-gí sī
tsng-kha bô tì-sik ê lāng
teh kóng ê uē,

中世紀的法語是學者袂癮研究的菜
市仔話，
tiong-sè-kí ê Huat-gí sī
hák-tsiá bē-giàn gián-kiù
ê tshài-tshī-á-uē,

中世紀的日語干焦查某人提來寫物件，
tìong-sè-kí ê Jit-gí kan-ta tsa-bóo-lâng thèh-lâi siá mih-kiānn,

查埔人欲就是學漢文、寫漢文。
tsa-poo-lâng beh tō sī òh Hàn-bûn, siá Hàn-bûn.

遮的可能攏離這馬傷遠矣。
Tsia--ê khó-lîng lóng lī tsit-má siunn hng --ah.

二十冬前的韓國話根本袂 hōng 想欲學，
Jī-tsáp tang tsîng ê Hàn-kok-uê kin-pún bē hōng siunn-beh òh,

一種佇散赤半島頂懸，
tsit-tsióng tī sànn-tshiah puàn-tó tîng-kuân,

歷史上毋捌發展出啥物傳世經典的語言，
lîk-sú-siōng m̄ bat huat-tián-tshut siánn-mih thuân-sè king-tián ê gí-giân,

學了會使創啥物？
òh-liáu ē-sái tshòng siánn-mih?

放揀家己母語的民族將來必然無啥物前途通講，

Pàng-sak ka-kī bú-gí ê bîn-tsòk tsiong-lâi pít-jîân bô siánn-mih tsiân-tôo thang kóng,

因為永遠會有比恁閣較勢學遐的外來語言的人，

in-uī íng-uán ē ū pí lín koh-khah gâu òh hia-ê guā-lâi gí-giân ê lâng,

in 會永遠走佇恁頭前，
in ē íng-uán tsáu tī lín thâu-tsîng,

恁今仔永遠綴後壁逐，
lín tann-á íng-uán tuè āu-piah jiok,

恁所栽培的果子嘛會自然變做 in 田園的收成。

lín sóo tsai-puê ê kué-tsí mā ē tsū-jîân piàn-tsò in tshân-hng ê siu-sîng.